

Bloomberg: Spojené státy opustí Evropu. Ale kdy a jak?

- 9/Zář/24

Bez ohledu na to, kdo vyhraje v Bílém domě, Evropané by měli vědět, že Washington vyvíjí scénáře odchodu. Jsou ošklivé.

Smutným trendem ve světových záležitostech, a pro mě osobně, je rostoucí rozkol v Atlantiku. Nemluvím o geologickém zlomu pod vodou (který se zvětšuje o více než palec za rok), ale **o geopolitické propasti mezi Spojenými státy a Evropou**. Jako občan Spojených států a Německa jsem transatlantické pouto považoval po celý svůj život za samozřejmost. Ona však zeslábne, pokud nepraskne.

Tyto dvě tektonické desky geopolitiky se již dlouho pohybují opačným směrem. Několik evropských členů NATO po desetiletí šetřilo na výdajích na obranu, využívalo americké vojenské síly a nejprve frustrovalo a pak rozhněvalo americké daňové poplatníky a politiky. **I když někteří nyní utrácejí za své armády více, změny mohou být příliš malé a příliš pozdě.**

Mezitím se Washington odklání od svého strategického a instinktivního transatlanticismu studené války. Prezidenti od dob Baracka Obamy se pokoušeli, zatím neúspěšně, "přepnout" z Evropy a Středního východu do Indo-Pacifiku, kde vidí důležitější a nebezpečnější zlo nové linie a cítí ořesy po celé Číně.

Prýč je onen krátký unipolární okamžik, kdy Amerika byla hypervelmocí a mohla si nárokovat roli policisty ve všech regionech světa. V dnešním kontextu permanentních rozpočtových krizí (další na cestě) a stále drtivějšího dluhu bude muset Washington učinit velkou.

Budou se lišit v závislosti na příštím prezidentovi. Ve svém prvním funkčním období Donald Trump, který rád přehlíží americké spojence a dělá si legraci z jejich protivníků, pohrozil, že stáhne americké vojáky z Německa a **úplně vystoupí z NATO**. Ve druhém funkčním období tak může učinit, nebo prostě, jak navrhuje jeden z jeho blízkých mozkových trustů, prohlásit alianci za "spící".

Kamala Harrisová by naproti tomu tradiční americké závazky znovu potvrdila, stejně jako její chromý šéf. Na rozdíl od Joea Bidena však patří ke generaci, která transatlantické spojení cítí více v hlavě než ve svém nitru. Harrisová je navíc obklopena poradci a mozlovými trusty – nechvalně známou washingtonskou bublinou –, které se distancovaly od poálečného kréda hegemonického internacionalismu. **Dnes se volí mezi hrubým izolacionismem MAGA a jemnější zkratkou zvanou "zdrženlivost".**

Abych se nad tím vším zamyslel, mluvil jsem s Emmou Ashfordovou, strategkou týmu "ninjů proti skupinovému myšlení" (jejich termín) ve Stimsonově centru ve Washingtonu. **Studovala scénáře amerického snižování stavů a jejich dopad na Evropu. Některé z nich jsou prostě znepokojivé, jiné děsivé.**

Scénáře se liší ve dvou směrech.

Za prvé, je americká kontrakce náhlá a rychlá, nebo postupná a pomalá?

Za druhé, je to úmyslné nebo neúmyslné – to znamená, dobrovolné, nebo vynucené naléhavou situací? (Hrozba pro Evropu má být stejná: agresivní a iredentistické Rusko.)

Trumpův odchod by byl záměrný, diskreční a rychlý. Právě naopak, Harrisová rétoricky znovu potvrdila svůj závazek vůči Evropě. Ale stejně jako Trump může být stále nucena opustit kontinent kvůli nepředvídaným okolnostem.

To se může stát rychle: **pokud například Čína napadne Tchaj-wan, vypukne v Asii velká válka a Spojené státy budou muset přes noc přesunout vojáky, zbraně, munici, lodě, letadla a vše ostatní do Tichého oceánu.**

Nebo pomalu: **Spojené státy mohou mít finanční krizi, což donutí Washington šetřit na svých vojácích v zahraničí; protože prioritou zůstává Asie, škrtky zasáhnou Evropu a postupně "vyprázdní" NATO.**

Trumpovo záměrné a rychlé stažení by bylo pro Evropu strašlivé. Vzhledem k tomu, že podrobnosti by závisely na prezidentovi, severní a východní země, jako je Polsko, které se cítí nejvíce ohroženy Ruskem a již utrácí spoustu peněz za své armády, by se ho snažily lichotivě přesvědčit, aby přijal bilaterální bezpečnostní dohody (Ashford si představuje nabídky zaplatit například za "Fort Trump" v Polsku).

Toto vyjednávání, které vedou někteří, ale jiní ne, zkompromituje zbytky NATO a Evropské unie. Tyto kontinentální instituce, již tak roztržštěné, se rozloží do mozaiky minialiancí a středně velkých armád, z nichž každá bude svým způsobem podřadná a nebude koordinovat s ostatními.

V Kremlu budou bouchat lahve šampaňského.

Pomalá devastace transatlantického spojení způsobená americkou finanční krizí (nebo něčím podobným) by také nebyla legrace. Evropané by pokračovali v blábolení (jak to dělají od 50. let) o "evropské armádě" a pořádali by další summity o své "společné bezpečnostní a obranné politice", která již existuje na papíře. Z toho ale nic nebude, protože krize je příliš pomalá a každá země vnímá jiné hrozby. Portugalsko na jihozápadě se Kremlu tolik nebojí, zatímco Estonsko na severovýchodě se bojí jen málo věcí více než Moskvy.

Velké země jako Německo by nebyly ochotné obětovat své přebujelé sociální systémy kvůli vojenské připravenosti. Francouzi (a Britové mimo EU) budou mluvit tvrdě, ale nebudou rozšiřovat své vlastní (a malé) jaderné deštíky nad svými evropskými spojenci.

Kreml si tuto show užije a bude čekat na svůj čas, podobně jako Napoleon kdysi sledoval rozpad Svaté říše římské, než ji rozpustil.

Nezamýšlený, ale náhlý zlom, jako je válka mezi USA a Čínou v Asii, by byl jiný. Pro svět by takový zvrat událostí byl katastrofální, zejména vzhledem k tomu, že Čína, Rusko, Severní Korea a Írán se stále více chovají jako "osa" a mohou koordinovat své akce. Ale protože by neměl smysl vyjednávat s americkým prezidentem, Evropané by okamžitě pochopili, že mohou plout společně nebo se potápět odděleně.

Vynucený a náhlý obrat Ameriky by se tak mohl stát otrožďeným evropským *Zeitenwende* neboli "bodem obratu". S tím, jak se Američané stěhují do Asie, by Evropané museli převzít iniciativu v Bruselu, v EU a v ústředí NATO. Sdíleli by zpravodajské informace, zbraňové systémy a dokonce i velení a řízení, to vše by chránili svůj společný kontinent. Evropa by byla, jak říká klišé, "uvězněná v krizi".

To vše vás nutí přemýšlet, proč si Evropané nezvolí menší apokalyptický scénář a nepustí se do práce a nenechají svět shořet do základů jako první. (Pokud máte dobrou odpověď, zasloužíte si Cenu Karla Velikého.)

Starý svět musí přinejmenším konečně pochopit, o čem mluví Američané na druhé straně Atlantiku, kde otázkou rozpadu není, zda k němu dojde, ale kdy a jak.

Komentář autora:

Všechno je velmi jednoduché: na hegemonismus nejsou peníze. To nejsou a je to. Proto Spojené státy omezí zahraniční vojenské základny jednoduše kvůli neschopnosti je všechny financovat.

Ted' už opravdu nezáleží na tom, jestli je to Trump nebo Kamala. To je z účetních důvodů nevyhnutelné.

Sníží také dovoz do Spojených států od bývalých spojenců, jako je Německo, Japonsko, Tchaj-wan a Jižní Korea. Na to už taky nejsou peníze.

Rusko už prošlo touto cestou, když nebylo schopno udržet Radu vzájemné hospodářské pomoci a Varšavskou smlouvu, a dokonce ani Afghánistán. Proběhla tzv. "perestrojka".